

Bryssel 21.11.2023
C(2023) 9508 final

KOMISSION LAUSUNTO,

annettu 21.11.2023,

Suomen alustavasta talousarviosuunnitelmasta

{SWD(2023) 951 final}

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

KOMISSIION LAUSUNTO,

annettu 21.11.2023,

Suomen alustavasta talousarviosuunnitelmasta

(Ainoastaan suomen- ja ruotsinkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

1. Asetuksessa (EU) N:o 473/2013¹ vahvistetaan säännökset, joilla tehostetaan finanssipoliitiikan seuranta euroalueella ja varmistetaan, että kansalliset talousarviot ovat yhdenmukaisia vakaus- ja kasvusopimuksen sekä talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetun talouspolitiikan ohjauksen kanssa.
2. Asetuksen (EU) N:o 473/2013 6 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot toimittavat komissiolle ja euroryhmälle vuosittain viimeistään 15. lokakuuta alustavan talousarviosuunnitelmansa, jossa esitetään tulevaa vuotta koskevat julkisen talouden tavoitteet ja hahmotellaan tärkeimpiä julkisyhteisöjen sektorin ja sen alasektoreiden talousarvionäkymien taustalla olevia näkökohtia.
3. Komissio hyväksyi 8. maaliskuuta 2023 tiedonannon², jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024. Siinä vahvistettiin, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa.
4. Komissio esitti 26. huhtikuuta 2023 kolme lainsäädäntöehdotusta³, joilla EU:n finanssipoliittinen kehys uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä sekä edistää kestävä ja osallistavaa kasvua uudistusten ja investointien avulla. Komissio pyrkii ehdotuksillaan parantamaan kansallista sitoutumista, yksinkertaistamaan kehystä ja siirtymään voimakkaampaan keskipitkän aikavälin painottamiseen sekä vahvistamaan ja johdonmukaistamaan noudattamisen valvontaa. Tavoitteena on 14. maaliskuuta 2023 annettujen⁴ ja 27. lokakuuta 2023 annettujen⁵ neuvoston päätelmien mukaan saada lainsäädäntötyö päätökseen vuonna 2023. Koska uusi oikeudellinen kehys, joka on tarkoitus laatia talouden ohjausjärjestelmän käynnissä olevan uudelleentarkastelun pohjalta, ei ole

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 473/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, alustavien talousarviosuunnitelmien seuranta ja arviointia sekä euroalueen jäsenvaltioiden liiallisen alijäämän tilanteen korjaamisen varmistamista koskevista yhteisistä säännöksistä (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 11).

² Komission tiedonanto neuvostolle, *Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2024*, 8.3.2023, COM(2023) 141 final.

³ Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi talouspolitiikan tuloksellisesta koordinoinnista ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta, 26.4.2023, COM(2023) 240 final; komission ehdotus neuvoston asetukseksi liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta, 26.4.2023, COM(2023) 241 final; komission ehdotus neuvoston direktiiviksi jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta, 26.4.2023, COM(2023) 242 final.

⁴ Ecofin-neuvoston istunnossa annetut neuvoston päätelmät linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi, 14.3.2023, 6995/1/23 – REV 1.

⁵ Eurooppa-neuvoston kokous (26. ja 27. lokakuuta 2023) – päätelmät, EUCO 14/23.

vielä voimassa, sovelletaan nykyistä oikeudellista kehystä. Kevään 2023 maakohtaisten suositusten finanssipolitiikkaa koskeviin osiin sisältyi 26. huhtikuuta 2023 annetuista lainsäädäntöehdotuksista elementtejä, jotka olivat voimassa olevan lainsäädännön mukaisia.

5. Kuten komissio ilmoitti finanssipoliittisessa ohjauksessaan vuodeksi 2024⁶, se aikoo ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen. Jäsenvaltioita kehoitettiin ottamaan tämä huomioon, kun ne toteuttavat vuoden 2023 talousarvioitaan ja laativat alustavia talousarviosuunnitelmiaan vuodeksi 2024.
6. Elpymis- ja palautumistukivälineestä⁷ annetaan rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi. Tukivälineellä tavoitellaan myös unionin energiajärjestelmän häiriönsietokyvyn parantamista vähentämällä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistamalla energiahuoltoa unionin tasolla, jäljempänä 'REPowerEU-tavoitteet'⁸. Tukivälineellä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä ja potentiaalista kasvua, mikä edistää työpaikkojen syntymistä ja kestävä julkista taloutta. Osa tästä tuesta myönnetään rahoitustukena, jota ei makseta takaisin, jäljempänä 'avustukset', joten kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Yhdessä koheesiopolitiikan rahastojen ja oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin kanssa tukivälineellä tuetaan oikeudenmukaista ja osallistavaa elpymistä EU:ssa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin mukaisesti.
7. Talouspolitiikassa olisi edelleen torjuttava nopeaan inflaatioon liittyviä riskejä ja vastattava pitkän aikavälin haasteisiin. Huolenaiheena on edelleen euroalueen inflaatio sen hidastumisesta huolimatta. On olennaisen tärkeää, että inflaatio hidastuu edelleen ja inflaatio-odotukset pysyvät hyvin ankkuroituina raha- ja finanssipolitiikan ollessa johdonmukaista. Samalla suuri epävarmuus edellyttää pysymistä valppaana. Vastauksena energian hintashokkiin toteutetut hätätilanteen energiatukitoimenpiteet olisi purettava ja käytettävä saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tukitoimenpiteitä tai vanhojen jatkamista, toimenpiteet olisi kohdennettava haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen ja toimenpiteiden olisi oltava sellaisia, että julkisella taloudella on niihin varaa ja kannustimet energiansäästöön säilyvät. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi jatkettava kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistettava elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n rahastojen tuloksellinen käyttö erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi.

SUOMEA KOSKEVAT NÄKÖKOHDAT

---

⁶ Komission tiedonanto neuvostolle, *Finanssipoliittinen ohjaus vuodeksi 2024*, 8.3.2023, COM(2023) 141 final.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

8. Suomi toimitti vuotta 2024 koskevan alustavan talousarviosuunnitelmansa 9. lokakuuta 2023. Komissio on antanut sen perusteella asetuksen (EU) N:o 473/2013 7 artiklan mukaisesti seuraavan lausunnon, jossa se on ottanut huomioon Suomelle 14. heinäkuuta 2023 annetun neuvoston suosituksen⁹. Komissio lähetti 27. lokakuuta 2023 Suomelle kirjeen, jossa se esitti alustavasta talousarviosuunnitelmasta alustavat huomautuksensa ja pyysi lisätietoja. Suomi vastasi komission kirjeeseen 2. marraskuuta 2023¹⁰. Komissio on ottanut kirjeen tiedot huomioon arvioidessaan julkisen talouden kehitystä ja riskejä.
9. Komissio antoi 24. toukokuuta 2023 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen¹¹. Kertomuksessa arvioitiin Suomen julkisen talouden tilannetta, sillä vuonna 2022 sen julkinen velka suhteessa BKT:hen ylitti perussopimuksessa asetetun 60 prosentin viitearvon eikä se noudattanut velan supistamista koskevaa vertailuarvoa. Kertomuksessa todettiin, että velkakriteeriä ei ole noudatettu.
10. Alustavassa talousarviosuunnitelmassa Suomen reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2024 (0,0 % vuonna 2023) ja YKHI-inflaation ennustetaan olevan 1,6 prosenttia vuonna 2024 (4,3 % vuonna 2023). Samansuuntaisesti komission syksyn 2023 talousennusteessa Suomen reaalisen BKT:n ennakoidaan kasvavan 0,8 prosenttia vuonna 2024 (0,1 % vuonna 2023) ja inflaation ennustetaan olevan 1,9 prosenttia vuonna 2024 (4,4 % vuonna 2023).
- Kaiken kaikkiaan alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden taustalla oleva makrotalouden skenaario vaikuttaa sekä vuoden 2023 että vuoden 2024 osalta vastaavan komission syksyn 2023 talousennustetta.
- Suomi noudattaa asetuksen (EU) N:o 473/2013 4 artiklan 4 kohdan vaatimusta, sillä alustava talousarviosuunnitelma perustuu riippumattomasti laadittuihin makrotalouden ennusteisiin.
11. Alustavassa talousarviosuunnitelmassa Suomen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan ylittävän 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, sillä se kasvaa 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (2,4 % vuonna 2023). Syynä tähän kasvuun ovat lähinnä sosiaaliturvamaksujen alentaminen sekä ennakoitu puolustusmenojen, T&K&I-toimenpiteiden lisääntyminen sekä korkomenojen kasvu. Julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2024 lopussa 76,8 prosenttia (vuoden 2023 lopussa 74,2 %).
- Komission syksyn 2023 talousennusteessa puolestaan Suomen julkisen talouden alijäämän ennakoidaan kasvavan niin, että se on 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (2,4 % vuonna 2023), kun taas julkisen talouden velan on määrä kasvaa suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2024 lopussa 76,9 prosenttia (vuoden 2023 lopussa 74,3 %).

---

⁹ Neuvoston suositus Suomen vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Suomen vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 243).

¹⁰ Komission kirje ja Suomen vastaus: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/annual-draft-budgetary-plans-dbps-euro-area-countries/draft-budgetary-plans-2024_en.

¹¹ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laadittu komission kertomus, 24.5.2023, COM(2023) 631 final.

12. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen¹² ennakoidaan vuonna 2024 olevan elvyttävä, 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun se on vuonna 2023 ollut 0,6 prosenttia elvyttävä.
13. Alustavassa talousarviosuunnitelmassa oletetaan, että elpymis- ja palautumistukivälineestä myönnettävillä avustuksilla rahoitettavien menojen määrä suhteessa BKT:hen on 0,3 prosenttia vuonna 2024, kun se on vuonna 2023 ollut 0,4 prosenttia. Tämä vastaa komission syksyn 2023 talousennusteen taustaoletuksia. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaiden investointien ja tuottavuutta lisäävien uudistusten tekemisen ilman suoraa vaikutusta Suomen julkisen talouden rahoitusasemaan ja julkiseen velkaan.
14. Komission syksyn 2023 ennusteen mukaan – alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvät tiedot huomioon ottaen – toimenpiteet, jotka on toteutettu energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, on tarkoitus purkaa vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Lisäksi alustava talousarviosuunnitelma sisältää vuodeksi 2024 uusia ja jatkettuja tulo- ja menopuolen toimenpiteitä, jotka eivät liity suoraan energian hintojen kehitykseen. Näitä ovat tulopuolella sosiaaliturvamaksujen alentaminen ja menopuolella puolustusmenojen kasvu, sosiaali- ja terveystalouden uudistukseen liittyvät menot, sosiaalietuuksien indeksoinnin jäädyttäminen sekä T&K&I-rahoitus. Komissio arvioi näiden toimenpiteiden kokonaiskustannusten olevan noin 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, ja niiden vaikutuksen julkiseen talouteen odotetaan olevan pysyvä.
15. Neuvosto suositti 14. heinäkuuta 2023 Suomelle, että se varmistaisi vuonna 2024 finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen¹³ nimelliskasvun enintään 2,2 prosenttiin
- Komission syksyn 2023 talousennusteessa Suomen kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen ennakoidaan kasvavan 4,4 prosenttia vuonna 2024 eli suositeltua enimmäiskasvua enemmän. Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositellun enimmäiskasvun ylitys on 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta.
16. Lisäksi neuvosto suositti, että Suomi purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Neuvosto täsmensi vielä, että jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, Suomen olisi varmistettavaa, että ne kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät.

---

¹² Finanssipolitiikan viritystä mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (10 vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty päätösperäisten tulopuolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen. Perusmenot eivät sisällä kertaluonteisia ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja, mutta niissä ovat mukana elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n rahastoista rahoitetut menot. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

¹³ Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi, joista on vähennetty päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja joissa ei oteta huomioon korkomenoja eikä suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

Komission syksyn 2023 talousennusteen mukaan energiatukitoimenpiteiden nettomääräiset talousarviokustannukset¹⁴ ovat suhteessa BKT:hen 0,3 prosenttia vuonna 2023 ja 0,0 prosenttia vuosina 2024 ja 2025. Jos saatavat säästöt käytettäisiin julkisen talouden alijäämän supistamiseen, kuten neuvosto on suositannut, julkisen talouden sopeutus olisi näiden kehitysarvioiden perusteella 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, kun taas kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen¹⁵ elvyttävä vaikutus finanssipolitiikan viritykseen olisi samana vuonna 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Energiatukitoimenpiteet ennakoitaan purettavan mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024. Tämä vastaa neuvoston suositusta. Saatavia säästöjä ei kuitenkaan ennakoita käytettävän julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Vaarana on, että tämä ei vastaa neuvoston suositusta.

17. Lisäksi neuvosto suositti, että Suomi jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n rahastojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi.

Komission syksyn 2023 talousennusteessa kansallisesti rahoitettujen julkisten investointien ennakoitaan kasvavan 4,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (kun ne vuonna 2023 ovat olleet 4,1 % suhteessa BKT:hen), ja näin ollen investointien odotetaan jatkuvan. Tämä vastaa neuvoston suositusta. EU:n rahastoista saatavilla tuloilla rahoitettavien julkisten menojen, elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mukaan lukien, odotetaan puolestaan pysyvän pitkälti ennallaan 0,3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2024 (kun ne vuonna 2023 ovat olleet 0,4 % suhteessa BKT:hen).

18. Neuvosto suositti 14. heinäkuuta 2023 myös, että Suomi noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestäväan vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestäväa kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema.

Alustavaan talousarviosuunnitelmaan ei sisälly vuoden 2024 jälkeiseen aikaan ulottuvia kehitysarvioita julkisesta taloudesta.

19. Neuvosto suositti 14. heinäkuuta 2023 vielä, että Suomi vie eteenpäin sosiaaliturvajärjestelmän uudistusta, jotta lisätään sosiaalietuusjärjestelmän tehokkuutta, mikä parantaisi työnteon kannustimia ja myös tukisi julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyyttä. Hallitus suunnittelee sosiaaliturvauudistusta ottaen huomioon sosiaaliturvakomitean välimietinnössä annetut suositukset.
20. Komission ennusteessa kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvun ei ennakoita vastaavan suositeltua enimmäiskasvua vuonna 2024.

---

¹⁴ Luku kuvaa kyseisten toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, tulot ja menot mukaan lukien, mutta ilman mahdollisia energiantoimittajien windfall-voitoista kannettavia verotuloja.

¹⁵ Tätä vaikutusta mitataan julkisen talouden perusmenojen muutoksena suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (10 vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty päätösperäisten tulo puolen toimenpiteiden lisävaikutus julkiseen talouteen. Perusmenot eivät sisällä kertaluonteisia ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja eivätkä elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n rahastoista rahoitettuja menoja. Muutos ilmaistaan suhteessa nimelliseen BKT:hen.

Komission syksyn 2023 talousennusteen mukaan – Suomen alustavaan talousarviosuunnitelmaan sisältyvät tiedot huomioon ottaen – on odotettavissa, että hätätilanteen energiatukitoimenpiteet puretaan vuoden 2023 loppuun mennessä. Saatavia säästöjä ei kuitenkaan ennakoida käytettävän julkisen talouden alijäämän supistamiseen vuonna 2024.

Suomen odotetaan jatkavan kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja. Suomen olisi myös edelleen varmistettava elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n rahastojen tuloksellinen käyttö.

Kaiken kaikkiaan komissio katsoo olevan vaarana, että Suomen alustava talousarviosuunnitelma ei ole 14. heinäkuuta 2023 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Sen vuoksi komissio kehottaa Suomea toteuttamaan kansallisessa talousarviomenettelyssä tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että finanssipolitiikka on vuonna 2024 neuvoston 14. heinäkuuta 2023 antaman suosituksen mukaista.

Lisäksi komissio ennakoi, että vuonna 2024 Suomen julkisen talouden nimellinen alijäämä on 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen eli suurempi kuin perussopimuksen 3 prosentin viitearvo ja että julkisen talouden velka on 76,9 prosenttia suhteessa BKT:hen eli suurempi kuin perussopimuksen 60 prosentin viitearvo.

Komissio katsoo myös, että Suomi on edistynyt vain vähän neuvoston 14. heinäkuuta 2023 antamien julkista taloutta koskevien suositusten rakenteellisten elementtien suhteen, ja kehottaa sen vuoksi Suomen viranomaisia nopeuttamaan edistymistä.

Edistymistä neuvoston maakohtaisten suositusten noudattamisessa kuvataan kattavasti vuoden 2024 maaraportissa, ja sitä arvioidaan neuvoston maakohtaisissa suosituksissa, joista komissio antaa suosituksen keväällä 2024.

Taulukko: Keskeiset makrotaloutta ja finanssipolitiikkaa koskevat luvut

	2022	2023		2024	
	Toteutuma	ATS	KOM	ATS	KOM
Reaalinen BKT (% -muutos)	1,6	0,0	0,1	1,2	0,8
YKHI- inflaatio (% , vuotuinen keskiarvo)	7,2	4,3	4,4	1,6	1,9
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	-0,8	-2,4	-2,4	-3,2	-3,2
Perusjäämä (% suhteessa BKT:hen)	-0,2	-1,6	-1,6	-2,0	-2,0
Julkisen talouden bruttovelka (% suhteessa BKT:hen vuoden lopussa)	73,3	74,2	74,3	76,8	76,9
	KOM	KOM		KOM	
Finanssipolitiikan viritys (*) (% suhteessa BKT:hen)	0,2	-0,6		-0,5	
Julkisen talouden sopeutus (**) (% suhteessa BKT:hen)	0,2	-0,5		-0,5	
Energiatukitoimenpiteistä aiheutuneiden nettomääräisten talousarviokustannusten muutos (***) (% suhteessa BKT:hen)	0,1	0,2		-0,3	
Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu (% -muutos) (A)				4,4	
Kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen suositeltu enimmäiskasvu (****) (% -muutos) (B)				2,2	
Poikkeama suositellusta kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvusta (% -yksikköä) (B-A)				-2,2	
Vaikutus julkisen talouden sopeutukseen siitä, että kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot poikkeavat neuvoston suosituksesta (*****) (% suhteessa BKT:hen)				1,1	

Huom.

(*) Julkisen talouden perusmenojen muutos suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (10 vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty päätösperäisten tulopuolen toimenpiteiden (ja covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden) lisävaikutus julkiseen talouteen. Perusmenot eivät sisällä kertaluonteisia ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja, mutta niissä ovat mukana elpymis- ja palautumistukiväliseen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n rahastoista rahoitetut menot. Negatiivinen (positiivinen) etumerkki tarkoittaa, että nettomääräisten perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin BKT:n keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu, mikä vastaa elvyttävää (kiristävää) finanssipolitiikan viritystä.

(**) Julkisen talouden perusmenojen muutos suhteessa BKT:n keskipitkän aikavälin (10 vuoden) keskimääräiseen potentiaaliseen nimelliseen kasvuun. Perusmenoista on vähennetty päätösperäisten tulopuolen toimenpiteiden (ja covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden) lisävaikutus julkiseen talouteen. Perusmenot eivät sisällä kertaluonteisia ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja eivätkä elpymis- ja palautumistukiväliseen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), ja muista EU:n rahastoista rahoitettuja menoja. Negatiivinen (positiivinen) etumerkki tarkoittaa, että kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu on suurempi (pienempi) kuin BKT:n keskipitkän aikavälin potentiaalisen kasvu, mikä vastaa elvyttävää (kiristävää) julkisen talouden sopeutusta.

(***) Energiatukitoimenpiteet, joista on vähennetty energiantuottajien windfall-voitoista kannettavista uusista veroista ja maksuista saatavat tulot.

(****) Suomen vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta annetun neuvoston suosituksen sekä samassa yhteydessä annetun Suomen vuoden 2023 vakausohjelmaa koskevan neuvoston lausunnon mukaan (EUVL C 312, 1.9.2023, s. 243).

(*****) Kansallisesti rahoitettujen nettomäärien perusmenojen kasvu, joka ylittää suositellun enimmäiskasvun, prosentteina suhteessa BKT:hen.

'ATS' vuoden 2024 alustava talousarviosuunnitelma, 'KOM' komission syksyn 2023 talousennuste.

Tehty Brysselissä 21.11.2023

Komission puolesta

Paolo GENTILONI

Komission jäsen

